

l'ateneu

ORDAL

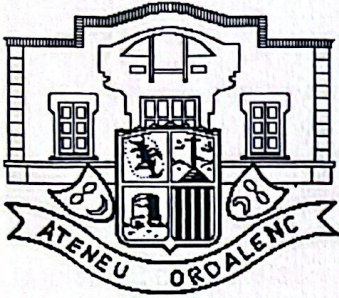
ABRIL - 96

NÚM. 17

SANT JORDI '96

EDITORIAL

SUMARI

EDITORIAL	1.
INFORMACIÓ DE L'ATENEU	2.
CUINA	7.
SALUT	8.
TEMPS LLIURE	9.
EDUCACIÓ	10.
FET A CASA	11.
MÚSICA	21.
MEDI AMBIENT	22.
ESPORTS	23.
ENTRETENIMENTS	25.
ALTRES	27.

Per la publicació de qualsevol carta o article, l'escrit ha d'anar signat per l'autor o amb pseudònim. Estaran mecanografiats, a doble espai, una sola cara i en català.

COORDINADOR: Magí Vendrell

REDACCIÓ: Miquel Pi
Cèlia Vendrell
Mariàngels Buirà
Antoni Gallart
M^a. Àngels Curto

DISSENY: Joan Sànchez

PORTADA: Ricard Forts

Últimament, s'han obert diversos punts de reflexió a propòsit de la importància de la llengua, les tradicions i la cultura catalana, que abasta un ampli ventall de relacions entre tots els pobles de la nostra geografia. No pretenc amb això tematitzar el debat polític que emmarca aquest inici de primavera, on tant aviat floreixen els ametllers, com les incoherències. El que si és important per tots nosaltres és el fet d'aprendre a valorar les diferents activitats que conformen les tradicions que fan història. El fet de que cada any anem celebrant un seguit de festes diferents, on es revitalitza la comunicació entre veïns i amics, contribueix a donar un raig de llum a la impersonalitat del moment. Malgrat molts no ho valorin, el fet de reunir una comunitat per aconseguir fites que són lluny del benefici purament econòmic, fa que tots ens sentim més units i considerem més nostre allò que treballem. I des de l'Ateneu és fàcil adonar-se d'aquests petits grans detalls, ja que tot el que es fa, és gràcies a un bon equip de gent, d'esperit actiu, que contribueix a conformar el nostre propi panorama local, lluny de la passivitat que observem a nivell global. Aquest primer trimestre de l'any 1996 ha estat satisfactori per tots, ja que tant la Festa del Soci, com Carnestoltes i la Festa de l'Arbre han estat un èxit, per elles mateixes i en quan a la col·laboració de molts de vosaltres.

Però de cap manera s'obre ara un període de repòs. Des d'ara i fins la Festa Major d'enguany intentarem seguir potenciant tot allò que fa que Ordal sigui quelcom més que un poble de muntanya, i l'Ateneu una simple Societat de lleure.

Que passeu una feliç diada de Sant Jordi i una bona primavera!

*Miquel Pi Masana
President de l'Ateneu Ordalenc*

L' Ateneu no es fa responsable del contingut dels treballs publicats i signats pels autors respectius, ni comparteix necessàriament el criteri dels mateixos.

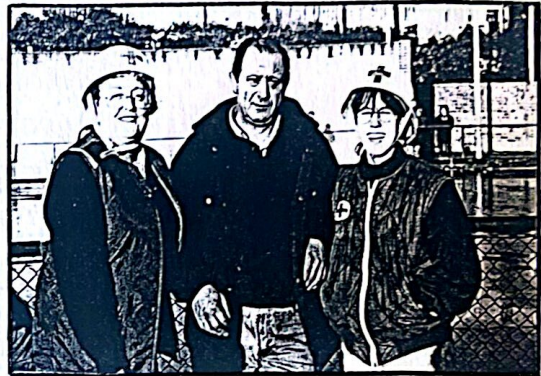
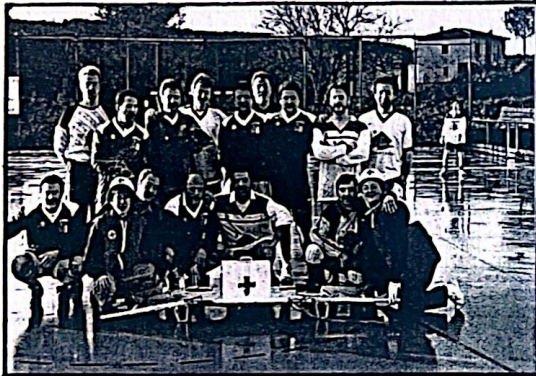

INFORMACIÓ DE L'ATENEU

LES ACTIVITATS DE L'ATENEU

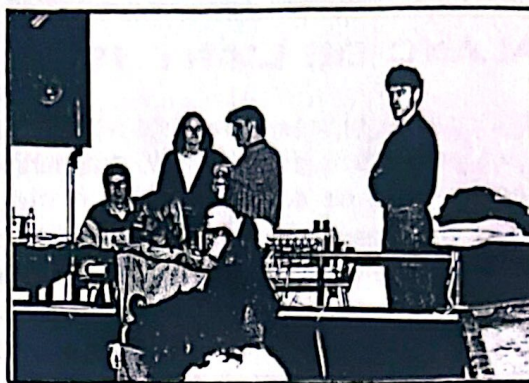
Aquest primer trimestre de l'any no podem pas queixar-nos, ja que hem estat força entretinguts. Després de les tradicionals festes de Nadal, es va celebrar molt a corre-cuita la Vetllada Nadalena, on cadascú, d'una manera molt natural fa gala de les seves millors aptituds. Aquest any es va introduir com a novetat el lliurament d'Oscars, a les persones més carismàtiques del poble. Si no teniu cap Oscar, no patiu, potser un any o altre...

D'aquí ja passem a la diada de Sant Sebastià, en la que celebrem la Festa del Soci. Malgrat el fred, molt d'hora ens vàrem posar en moviment per celebrar un partit de costellada, entre els veterans del Fútbol Sala d'Ordal i la Junta de l'Ateneu. Amb la Pista Poliesportiva ben mullada, va començar el partit, això sí, amb no massa públic. No hi faltaven ni tan sols els equips de socors, els qual van tenir que entrar en acció en més d'una ocasió, sortosament sense conseqüències greus, malgrat més d'un tingués que sortir de la pista en camilla. Després d'aquest partit, es va fer el tradicional esmorzar popular a base de saltxixes, arengades, cansalada, pa amb tomàquet i vi en abundància. A la tarda, un cop reposats vam anar tots a ballar a l'Ateneu, al típic ball del Soci.

El Febrer tot i ser un mes fred, es va entrar en calor amb la celebració del Carnestoltes'96. Cal dir que va ser una festa organitzada per moltes persones que van ajudar a que tot sortís bé. Els que assistireu a la Festa vàreu poder contemplar els magnífics murals decoratius que va realitzar el David Soler, que omplien de llum i de color la sala, i escoltar el ben aconseguit ambient musical que va amenitzar el nostre amic Josep Soler. A més, uns 500 globus penjaven del sostre, esperant per ser alliberats, amb la impaciència de tota la quitxalla. Tot plegat va ser molt divertit. Ah! Podem dir que els més grans comencen a animar-se a l'hora de venir amb disfressa. Ànims, a veure si l'any que ve n'hi han més.

I per últim, hem de parlar de la Festa de l'Arbre. Els dos dissabtes abans de la celebració, un grup de persones vam arranjar el parc -el qual ha quedat molt bé- i la penya que dona a la carretera, a més de pintar tots els bancs del poble. Per recompensar tot aquest esforç els prop de 30 treballadors van poder gaudir d'un sopar a l'Ateneu, per demostrar el nostre agraïment. I el dia 3 de Març, la Font de Sant Jordi va quedar per fi inaugurada, comptant amb la presència del senyor Alcalde Miquel Vendrell i tot el consistori de l'Ajuntament de Subirats, amb el pregó a càrrec del regidor de Medi Ambient Antoni Soler. Després d'això, vàrem poder gaudir d'un esplèndid vermut popular i ballar les sardanes amb la Cobla Catània.

NOTA: A part de la molt valuosa aportació dels nostres col·laboradors habituals en aquestes festes que hem esmentat: Ajuntament de Subirats, Bar Bodega Casablanca, Federació d'Ateneus, Xarcuteria Els Arcs, Comercial Cal Pelegrí i Sr. de Camps, volem agrair d'una manera especial a tots aquells que han fet possible ampliar aquesta llista amb la seva ajuda perquè tots gaudim plenament de les nostres festes: Carns Ros, Cava Mas Pujadó, Vinacoteca i Patates Guillem. Moltíssimes gràcies a tots.

BALANÇ DE L'ANY 1995

Com tots sabeu, el passat dia 11 de febrer de 1996 vàrem celebrar a l'Ateneu l'Assamblea General Ordinaria per fer el balanç de l'any 1995. La reunió va resultar molt satisfactoria tant pels membres de la Junta, com per tots els socis assistents, ja que va desenvolupar-se amb absoluta normalitat.

Després de comentar ampliament l'Estat de comptes que us adjuntem a continuació, el qual -cal dir-ho- és summament positiu i alentador, es va fer una explicació detallada, tant tècnica com econòmica, de les obres de remodel.lació de la Plaça de l' Ateneu, que ja està pràcticament acabada, en la seva primera fase. Com tots heu pogut comprovar, la Plaça ha millorat en superfície alhora de fer-hi qualsevol tipus d'activitat. A més, malgrat aquest any busquem una solució provisional, aquest espai quedarà ajardinat segons la opció que es consideri més adient. Les moreres, que en altres Assemblees van ser un dels punts conflictius, varen ser podades i trasplantades al seu moment, i ara, de cara al bon temps, tenen moltes possibilitats de tornar a brotar.

Ens agradaria remarcar la importància que té per tots vosaltres el assistir a aquestes reunions ja que, a més de posar-se al corrent d'aspectes referents al funcionament de la Societat, és una gran oportunitat per tots els socis de poder expressar la seva opinió de forma oberta i democràtica; la seva queixa o qualsevol proposta que, tots els membres de la Junta valorem moltíssim a l'hora de organitzar noves activitats o millorar les ja existents.

Per això us preguem, per poc que pogueu, la vostra assistència i col.laboració en les Assemblees vinents. No obstant, hem cregut oportú facilitar a tots els socis aquest balanç de l'any 1995, per tal de que pugueu tenir constància de com ha funcionat l'Ateneu durant aquest període de temps. Val a dir que la Junta Directiva de l'Ateneu agraeix sincerament a tots els socis la seva assistència massiva a tots els actes que s'han anat realitzant al llarg de l'any, ja que això és el que ha fet possible que tinguem aquest excel.lent benefici. Esperem que tots seguïu aquesta tònica que ha donat tan bons resultats i us animem a fer qualsevol proposta que amplii el ventall d'activitats que es desenvolupen fins aleshores.

CONCEPTE	SORTIDES	CONCEPTE	ENTRADES
REBUTS FECSA 1995	195.728 Pts	ACTIVITATS ATENEU	64.175 Pts
FEDERACIÓ D'ATENEUS	13.200 Pts	FUTBOLIN I BILLAR	32.150 Pts
GASOIL I BUTANO	62.680 Pts	LOTERIA DE NADAL	87.500 Pts
CANAL PLUS (Març-Dese.)	40.380 Pts	BENEFICIS FESTES:	
REVISTES "L'ATENEU"	274.170 Pts	1.- FESTA DEL SOCI	28.200 Pts
ASSEGURANÇA ATENEU	83.028 Pts	2.- CARNESTOLTES	0 Pts
MATERIAL D'OFICINA	14.590 Pts	3.- FESTA DE L'ARBRE	40.015 Pts
FOTOCÒPIES I FOTOGRAFIES	27.129 Pts	4.- FESTA MAJOR	516.011 Pts
REPARACIONS I MANTENIMENT	335.416 Pts	5.- BALL PURÍSSIMA	15.600 Pts
FACTURA PERFO ROC	186.180 Pts	6.- TEATRE NADAL	48.096 Pts
		7.- VETLLADA NADAL.	7.379 Pts
		ALTRES	256.857 Pts
		QUOTES SOCIS 95	1.228.400 Pts
		LLOGUER CAFÉ 95	100.000 Pts
TOTAL DESPESES	1.232.501 Pts	TOTAL ENTRADES	2.424.383 Pts
		BENEFICI ANY 1995	1.191.882 Pts
SALDO EN CAIXA 31/12/1995	1.294.748 Pts		

QUOTES DE SOCIS 1996

Us informem que els propers dimenges 28 d'Abri l 5, 12, 19 i 26 de Maig, al caf  de l'Ateneu Ordalenc, la Junta Directiva estar  a la vostra disposició de 13:00 h. fins a les 15:00 h. per tal de que feu efectiva la quota anual d'enguany.

Per si no esteu al corrent, la quota d'aquest any ha sofert una petita modificació, respecte a la de 1995. Com tots sabeu, l'any passat vàrem establir la solució provisional de fer una quota única per matrimoni, per tal de fer més planera la introducció de les dones a l'Ateneu. Veient els bons resultats, vàrem creure convenient normalitzar aquesta situació fent que cada soci pagui una quota, que és el m s normal.

La modificació del preu de la quota va ser aprovada per unanimitat pels socis assistents a l'Assemblea General. Com podreu comprovar, sou tots els socis els que en sortireu m s beneficiats, ja que amb la unificació s'aconsegueix una rebaxa important.

Es per aix  que us preguem la màxima col-laboració a l'hora de complir puntualment amb el pagament de la quota. El que per vosaltres és una m dica quantitat, per l'Ateneu representa el seu motor i mitjà de subsistència.

Us agraïrem sincerament que pass ssiu per l'Ateneu personalment a fer efectiva la quota, ja que aix  tota la Junta estalvia un temps que, d'altra manera està perdut.

Moltes Gràcies.

QUOTA 1995		QUOTA 1996	
16 - 18 anys	4.800 ptes.	4.000 ptes.	
18 - 65 anys	6.000 ptes.	5.000 ptes.	
	7.000 ptes.		
	(matrimoni)		

ATENCIÓ:

Us recordem que teniu la possibilitat de fer efectiu el pagament de la quota a través de la vostra entitat o caixa d'estalvis. A part de ser una comoditat per vosaltres, us treurem el vostre rebut per correu, amb la qual cosa sempre podeu tenir un control del pagament.

Si voleu emprar aquesta modalitat de pagament, no teniu m s que facilitar-nos el vostre nom i el vostre número de compte complet.

Moltes gràcies.

PREGÓ DE LA FESTA DE L'ARBRE

Els records de la nostra generació relacionats amb la Natura, en aquest cas el bosc, són molt positius.

De petits ja anavem a buscar-hi bolets, molsa pel pessebre, espàrrecs, també hi anavem a fer cases de pedra, jugavem a indis...

Després tantes i tantes vegades que ens hem arribat al Montcau per qualsevol excusa; la tranquil·litat i la vista de Montserrat amb el Pirineu nevat al fons, no es pot pagar amb diners.

Bé en definitiva, el nostre contacte amb la Natura que ens envolta ha estat positiu i enriquidor.

Potser les persones molt més grans (en edat) no l'han pogut disfrutar com nosaltres, em refereixo als homes que anaven a tallar llenya per al forn de calç, a fer feixos, etc... de ben segur que la duresa de la feina no feia que el bosc fos un lloc massa atractiu.

La veritat és que els ordalencs tenim el bosc molt aprop i encara que sigui per anar-hi a passejar, a buscar bolets, o per buscar la tranquil·litat, l'hem de conservar.

Us recordeu del Pi del Giravolt ? Aquell arbre que donava personalitat al poble d'Ordal i que va caure just després de l'incendi de l'any 1985...

MASSA SOVINT NOMÉS DONEM EL JUST VALOR DE LES COSES QUAN LES PERDEM!

Temps enrera, parlant amb el Fiscal de Medi Ambient, em comentava que la llei ja preveu la importància (col·lectivament parlant) del bosc. Doncs sí, el bosc és un bé necessari que cal protegir, això sí, també cal que tots en puguem gaudir.

Antoni Soler Vendrell

FOTO-NOTÍCIA

Ni els pares ni les mares s'ho creien quan els deien: "Farem un pessebre vivent". Doncs sí que el van fer i tot i la senzillesa dels elements i la manca de bona il·luminació, ho van fer amb tot el cor i amb tota la il·lusió.

Un aplaudiment ben fort pels "primers pessebraires vivents d'Ordal".

CUINA

PASTÍS CALENT DE RAP AMB MUSSOLINA D'ALL

INGREDIENTS:

- 1 quilo de rap tallat en 6 ó 8 trossos.
- mantega.
- 6 ous.
- 350 mililitres de crema de llet.
- 1 branqueta de farigola fresca.
- sal i pebre blanc.
- 1 tomàquet petit, sense llavors, ratllat.
- 2 tasses de mussolina d'all.

INGREDIENTS PER A LA MUSSOLINA:

- 12 grans d'all, 1/2 culleradeta de sal, 2 rovells d'ou, ½ litre d'oli d'oliva verge.

PREPARACIÓ:

- Escalfem prèviament el forn a 180°, en una plata un xic untada amb mantega posarem el peix al forn i l'hi deixarem uns 45 minuts fins que estigui a punt, (ha de quedar sec).
- Treurem la plata del forn i n'augmentarem la temperatura a 200°.
- Deixarem refredar el peix i després l'esmicolarem. Llevant-li la pell i les espines.
- Deixarem un ou, que afegirem al peix i hi tirem la crema de llet al damunt procurant barrejar-ho bé. Hi escampem la farigola i sal i pebre al gust (la barreja ha de quedar espessa i un pèl grumollosa).
- Untem bé amb mantega un recipient (millor que sigui antiadherent) i hi aboquem la meitat de la barreja de peix, allisant-ne la superfície amb una espàtula.
- Deixarem els altres ous i n'afegim la meitat a la barreja de peix; disposem el tomàquet en una faixa ampla enmig de l'ou i hi anirem afegint a poc a poc la resta de la pasta de peix, de manera que no en sobreixin el tomàquet i l'ou.
- Tornarem a allisar la superfície, i finalment hi aboquem la resta de l'ou.
- Ho deixarem coure al forn en bany maria uns 45 minuts , tot seguit ho treurem del forn i ho deixarem refredar, sense treure-ho del recipient fins que hagi quallat.
- Treurem el recipient de dins de la plata i tallarem la preparació en llesques d'uns dos dits de gruix.
- Col·loquem aquests trossos en plats que puguin anar al forn, cobrirem la meitat de cada tros amb mussolina d'all i ho farem gratinar fins que la mussolina s'hagi estufat.

*Montse Vendrell
"La Girgola"*

SALUT

PREVENCIÓ DE MALALTIES CARDIOVASCULARS: L'HIPERTENSIÓ ARTERIAL (H.T.A.)

Segons l'O.M.S. (Organització Mundial de la Salut) es considera que una persona és hipertensa (té la pressió alta) quan presenti en més d'una ocasió xifres tensionals iguals o superiors de tensió sistòlica (màxima) de 140 mm Hg i/o 90 mm Hg de diastòlica (mínima). (Entre els/les pacients solem dir "estic a 14 i a 9 de pressió").

Com més augmenta l'edat els límits de la tensió arterial també augmenten, així el fet de que persones grans tinguin una tensió de 160mm Hg es pot considerar un límit "normal".

L'hipertensió arterial segons la seva etiologia es pot classificar en primària o secundària. L'hipertensió primària o essencial és la més freqüent i afecta al 90% de la població i les causes o orígens són encara avui desconeguts. L'hipertensió secundària és la menys freqüent, afecta a un 10% de la població i entre les principals causes es troba la ingesta d'anticonceptius hormonals, seguida (a considerable distància) de l'hipertensió produïda per enfermetats renals, així com d'altres.

L'H.T.A. juntament amb el tabaquisme i l'augment del colesterol són els tres factors de major risc cardiovascular; és a dir, les persones que tenen un o varis d'aquests factors tenen major risc de desenvolupar enfermetats tals com insuficiència cardíaca, angina de pit, infart de miocardi, hemorràgies cerebrals, mort sobtada, insuficiència renal i d'altres.

El tractament de l'H.T.A. descansa en dos pilars bàsics que són:

- Mesures higiènic-dietètiques
- Farmacològiques.

Les principals mesures higiènic-dietètiques són:

- DIÈTA HIPOSÒDICA :

Tot i la controvèrsia respecte l'eficàcia d'aquesta mesura, prevaleix l'opinió de recomanar una disminució moderada de l'ingesta de la sal comú de l'ordre de 4grms al dia. La qualcosa s'aconsegueix evitant d'afegir sal en la cocció dels aliments i en la taula així com restringint el consum d'aliments rics en sodi (aliments enllaunats, embotits, precuinats, etc)

- REDUCCIÓ DE PES EN LES PERSONES OBESES:

L'obesitat no solament augmenta les xifres de tensió arterial sino que també augmenta el risc cardiovascular individual. La pèrdua de pes sembla estar indicada en persones hipertenses i obeses (sense que això impliqui arribar al pes ideal) per tal de reduir les xifres de tensió arterial.

- CONSUM D'ALCOHOL:

El consum de més de 60-80 grms. d'alcohol al dia afavoreix l'augment de la tensió arterial. Tot i que el consum de quantitats inferiors als 40grms. al dia (1 got de vi en cada àpat), no modifiquen les xifres tensionals i afavoreixen la protecció enfront les enfermetats coronàries.

- ACTIVITAT FÍSICA :

L'exercici isotònic regular, com passejar i caminar pot ser una ajuda important per a controlar el pes i en conseqüència millorar les xifres de tensió arterial.

Pel què fa al tractament farmacològic cal tractar-lo a nivell individual i correspon al metge elaborar-lo segons les característiques de cada pacient.

Isidre Bages i Armengol
-Metge-

TEMPS LLIURE

ELS FÒSSILS

Ens hem perdut per la casa d' en Joan Esteve "el serafi". On hi té un bon recull de fòssils vaja, "un petit museu". A les prestatgeries en podem trobar unes bones mostres de diferents llocs, i començant pel nostre municipi podem anomenar:

Can Rosell, Can Batista, Els Casots, Avinyonet, Sant Pau d'Ordal, Ordal, Olèrdola, Molins de Rei, Torredembarra, Taverdet (Osona), Ordesa (Osca), Salomó (Tarragona), Morella (Castelló), Tossa de Montbau (Igualada), Aladren (Saragossa), entre d'altres.

Com vas començar aquesta afició?

- Acabant de fer el servei militar, vaig començar a interessar-me pel tema i precisament degut a l'interès i al coneixement que em va motivar un company de "mili".

En quins llocs del Municipi n'has trobat més?

- A Can Rosell
- Sant Pau
- Lavem

En general es troben fòssils marins de l'època del Miocè.

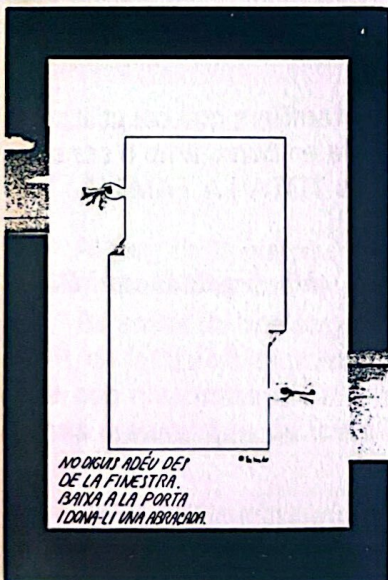
Bàsicament:

- Cargols anomenats: Gasteròpodes
- Petxines anomenades: Bivalvs

En acomiadar-nos en Joan ens ha dit que si algú de vosaltres té curiositat o bé li agrada el tema, que amb molt de gust us pot ensenyar la seva interessant col.lecció.

1/2 DOTZENA DE FILOSOFIA

- Quan aprens l'idioma d'un poble evites tots els seus mals.
- No vulguis fer cabre en una hora el que no hi cap, no tindràs temps.
- Més val ser l'amo d'una barraca, que el servent d'un palau.
- La parella es tria i la família et toca.
- La vida ja es prou trista, diverteix-te.
- Tens feina o no en tens. El mal comença quan has de dir: "hauré de fer alguna cosa".

Llúcia

EDUCACIÓ

ELS CONFLICTES EN LA FAMÍLIA

En totes les relacions humanes aparèixen conflictes en un o altre moment.

A casa, tot i que hi pugui predominar la bona convivència entre els seus membres també sorgeixen situacions que no són compartides, ni agraden per igual a tots i aquests moments poden esdevenir conflictius.

Com que de conflictes ni ha de més i de menys complicats, de poca i molta durada, i que les situacions que en una llar poden ser conflictives, en d'altres famílies no ho viuràn com un conflicte, no ens posarem a fer un detall de tipus de conflictes sinó que ens referirem a alguns aspectes que si hi reflexionem ens poden ajudar a reconduir i potser a prevenir situacions conflictives.

És important que en la vida familiar tots els membres hi participin plenament, que les opinions es tinguin en compte, que se'n parli i que tots s'impliquin en la vida quotidiana familiar.

Establir normes (maneres de comportar-se, de fer alguna cosa, activitat... per exemple respectar als membres de la família procurant que la pròpia actuació no perjudiqui l'actuació de l'altre). Cal explicar i clarificar quines normes són les més oportunes per a una bona convivència. Va molt bé aprofitar quan aparèix algun conflicte per resoldre'l i crear una norma a partir del mateix.

Establir i ajudar a l'aprenentatge d'hàbits d'ordre, puntualitat, ajuda en les tasques casolanes, respecte, etc...

Darrera les normes i els hàbits que volem que assumeixin els nostres fills, s'amaguen els nostres valors i actituds que de manera conscient i inconscient creiem que ajudaran a la formació de la personalitat de cada fill i filla.

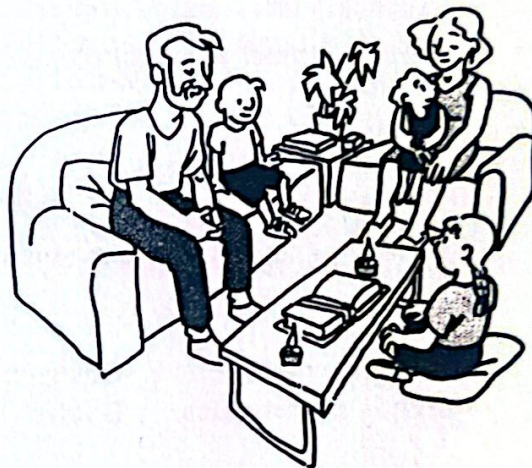
Evidentment a cada casa n'hi ha de petits i de grans, i no tots (per l'edat i ritme maduratiu) són capaços d'implicar-se, és a dir, veure la necessitat d'una norma i/o d'un hàbit, de comprendre'n les raons i acceptar-les; per això cal que els adults estem alerta i encertem el moment i la manera de treballar aquests aspectes.

Amb els fills més grans és molt positiu pactar. El pacte és el contrari entre d'altres actituds de la que és autoritària i diu sí perquè sí, i diu no perquè no, sense cap argument.

El pacte comporta reconèixer els problemes i les opinions de l'altre, que fomin part de les propies opinions i buscar una sol·lució que sigui el menys perjudicial possible, sempre en la base del respecte cap a l'altre.

Recordem que cap persona és igual a l'altre, i això fa referència als fills i filles, que les necessitats de cadascú poden ser diferents o arribar en moments diferents.

És molt important que el pare i la mare estiguin d'acord en les estratègies familiars que cal utilitzar en situacions diferents i per això fa falta temps, dedicar temps a parlar de la vida en comú amb o sense fills, amb o sense avis i avies, però temps. I temps per a la vida en comú de TOTA LA FAMÍLIA.

M.ª Àngels Curto i Ros

És interessant llegir els llibres del Dr. Joan Corbella que porten els títols:

- VIURE EN PARELLA.
- UNA RELACIÓ: PARES I FILLS.

FET A CASA

REFLEXIONS

Quan vaig llegir el llibre de GIBRAN KHALIL GIBRAN «El Profeta» Ed. Urano, em varen venir moltes coses al cap, és un llibre que si algú de vosaltres coneix, no sé si li ha passat com a mi, et fa remoure dintre teu de tal manera el valor de les coses, que en moltes ocasions ni tan sols sabem que tenim perquè les infravalorem.

Aquest llibre ens fa una reflexió curta però molt, molt, profunda de totes aquelles coses que ens van complementant el cicle de la vida.

Cadascun dels fets o coses que tracta em va deixar sorpresa en veure la dimensió que els hi dona, en un missatge d'amor cap allò que ens envolta sense menysprear la cosa més petita i insignificant. Ens parla de la casa, la roba, l'amor, la família, el dolor, l'amistat, el menjar, etc..., per no allargarme no us en dic més.

El que sí que m'agradaria és passar-vos l'escrit que fa referència als fills. Diu així:

«Una dona que portava un fill als braços va demanar al Profeta: parla'ns dels fills.

I ell va dir:

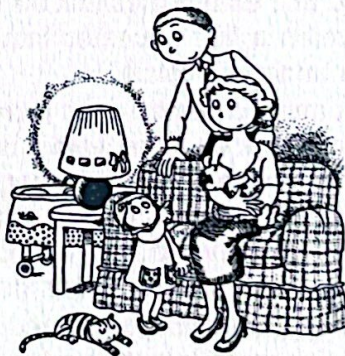
Els vostres fills no són els vostres fills. Són els fills i filles del desig de la vida per ella mateixa. Venen a través vostre, però no són vostres. I encara que estiguin amb vosaltres, no us pertanyen.

Podeu donar-los el vostre amor, però no els vostres pensaments, perquè ells tenen els seus pensaments.

Podeu abrigar els seus cossos, però no les seves ànimes, doncs, les seves ànimes habiten en les cases del demà, que vosaltres no podeu visitar, ni en somnis.

Podreu esforçar-vos en ser com ells, però no intenteu fer-los a ells com vosaltres. Ja que la vida no recula, ni s'atura en l'ahir. Vosaltres sou els arcs amb els que els vostres fills, com fletxes vives són llançats. L'Arquer veu el blanc en el camí de l'infinit, i Ell, amb el seu poder, us ajudarà perquè les seves fletxes puguin volar ràpides i llunyanes.

Que la tensió que us produeix la mà de l'Arquer sigui el vostre goig, ja que així com Ell s'estima la fletxa que vola, estima també l'arc que resta inmòvil.»

Al llarg de la història s'han tingut fills per molts motius, cadascú el seu. De vegades pensant molt més per nosaltres com a pares que en el propi nadó. Què pensarà ell?, què voldrà ell?.

Bé amics de ben segur que cadascú en treurà una opinió i pensarà una cosa ben diferent d'aquest escrit, de fet d'això es tracta i el més important és la reflexió que en puguem fer per intentar entendre'ns cada cop més entre nosaltres i els nostres, ja que la base d'un bon viure està en un bon somriure, jo només pretenc que us toqui la fibra com a mi m'ho ha fet i «Ja n'estaré satisfeta».

Montse Miró

ENS HAN ROBAT ELS ESTELS

S'apreciava que totes les constel·lacions es movien juntes, sortien per l'est s'anaven elevant i avançada la nit es ponien per l'oest; sigui com sigui estava clar que aquests llums eren poderosos, havia de ser així per poder estar en les altures i no caure, el cel imposava respecte. Però hi havia cinc estels que eren diferents als altres, es movien pel cel enmig dels altres estels, encara que ho feien lentament.

S'apreciava el seu petit caminar; què podien ser aquests estels? per què es movien sempre? Si no estaven fixats com els altres, per què no queien?. Podien ser llocs on hi havien altres persones? Ningú sabia les respostes, però hi havia la certesa que aquells llums eren poderosos... si podien viatjar enmig dels altres estels havien de ser déus: Mercuri, Venus, Mart, Júpiter i Saturn.

La Terra en el seu viatjar per l'espai, ha donat milions de voltes al voltant del sol, arrossegant l'humanitat a les seves espatlles, ha sentit nèixer i créixer a persones àvids de conèixer respostes i que es preguntaven què eren els estels? què eren els planetes? Acompanyaven la Terra seixanta o setanta voltes i finalment morien sense haber obtingut respostes.

Avui dia tenim aquestes respostes, fins i tot tenim respostes que els nostres avantpassats mai es van fer, sabem que els estels són sols com el nostre.

Avui dia, posats dins del segle XX, ja no tenim nits, la majoria de nosaltres vivim en grans ciutats o pobles, i encara que el sol continuï sortint i posant-se, sempre és de dia. Quant el sol comença a amagar-se rera l'horitzó es comencen a encendre els llums i fanals dels carrers, els llums dels aparadors dels comerços, els cotxes encenen els seus fars i continuen circulant com si res passés... ens han robat la nit ... i amb ella els estels.

Molta part de la nostra activitat transcòrre durant la nit, però, al llarg de la nostra vida, només en comptades ocasions alcem la nostra mirada al cel i contemplem els dèbils llums de milers d'estels i algun que altre planeta, o aquesta banda enblanquinada d'estels que és la via Làctea o carretera de Sant Jaume que creua el cel de l'estiu com si fos la seva espina dorsal.

Ens embarga una sensació d'humilitat davant la grandesa i l'immensitat de l'univers, ens rendim davant del que reconeixem com superior, sabem que la nostra vista ens queda curta, la imaginació es desboca i ens venen a la ment altres móns, altres sols, altres éssers.

Pèro no sempre ha estat així, fins no fa gaire, l'home temia la nit, l'adorava i la respectava. Les activitats principals transcorrien durant el dia, i l'arribada de la nit, convidava a descansar per aprofitar les primeres llums del proper dia. L'home d'ahir estava més unit als estels que el d'avui. A les primeres ombres de la nit, i a la vora del foc es veien a lluir aquestes inquietants guspies que en el cel no s'apagaven mai i l'endemà tornaven a la mateixa posició.

Què podien ser aquestes llums, eren ànimes de persones mortes, o potser eren focs on d'altres éssers s'hi escalfaven?. Si observem atentament un astre, veiem unes esferes immenses calentes de gas, d'hidrògen, que al transformar-se en heli desprenen calor i energia per alimentar la vida en la Terra i potser també en altres móns. Sabem que els planetes no són estels, ni deus, són móns similars al nostre, fins i tot ens hem atrevit a enviar-hi màquines que s'han posat a la seva superfície i ens han enviat imatges i hem gosat a treure retrats dels mateixos "déus de l'Olimp".

Avui ja tenim respostes a les grans preguntes que més preocupaven a les generacions passades, la informació és aquí, les respostes estan a l'abast de tothom, podem omplir aquesta curiositat que altres no van poder, aprofitem-ho. Respectem la nit.

Cèsar Vendrell

EL TABAC

*Que tindrà aquesta cosa
curta, prima i escanyolida,
que qui la prova el cautiva
serà presonera la persona,
que ha volgut fumar-la.*

*És petit però té força de gegant,
lliga amb una filamenta molt fina,
pitjor que l'astuta teranyina,
que a la trampa, als infeliços ha agafat.*

*No importa que no es pugui, o que valgui molts diners,
que no hi hagi pa a la taula, ni feina per fer,
que a l'olla bullin quatre ossos, poca cosa més,
però el tabac que no falti, ell sempre el primer.*

*Poc preocupa a qui fuma, els qui amb ell estant
que respirin i castigui a tots els del seu voltant,
que als pulmons es contaminin de la fum
que com un núvol ell va llençant.*

*El tabac es poderós verí,
que a poc a poc va enmetzinant,
vicia i emborratxa a qui el va fumant.
No puc entendre com es deixen anar matant.*

*El tabac per on passa petjades va marcant,
no hi ha qui esborrar-les pugui, molt fondes estant.
És un lladre molt fi, que ens roba la gana,
a altres la paraula, així com els pulmons
que no poden aguantar tant.*

*Que tindrà aquesta cosa tant petita
que aquests lligams tan forts fa,
que lliga amb tanta força al que fuma,
fins a la mort el pot portar.*

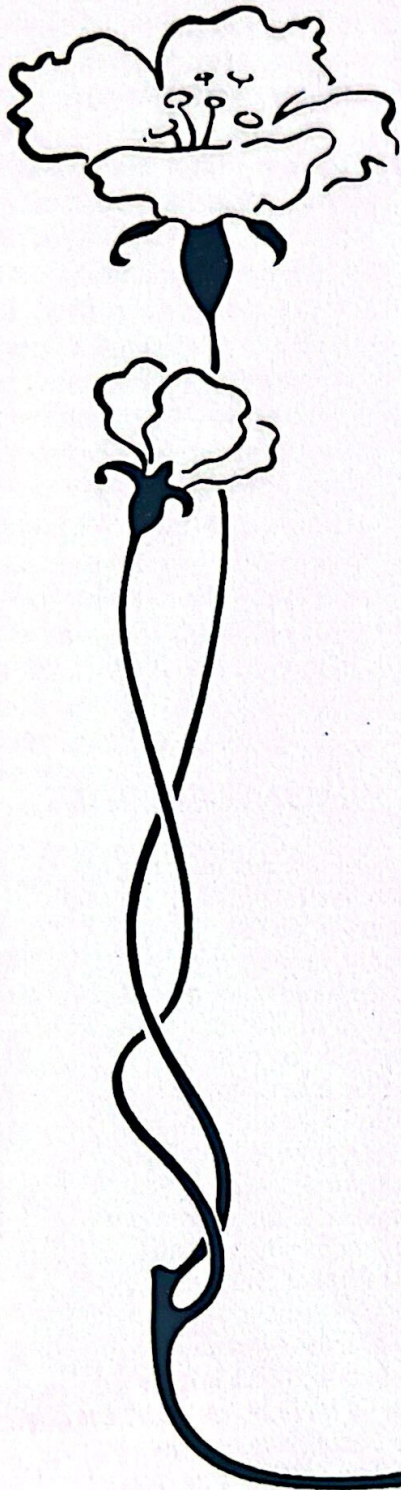
Cèlia (Cornellà)

HUMANIFEST

*Honorar als que són absents,
tindre els records ben presents,
estimar a qui s'ho mereix
i conhortar al que pateix,
agraïr sempre els favors,
fugir dels aduldors,
respectar les opinions,
complir les obligacions,
obrar sense cap malícia,
lluitar contra la injustícia,
no caure en el desencís
si l'amor té un tò més gris
no renegar de la pàtria,
poder resar una pregària,
no jugar amb els sentiments
i vetllar pels innocents,
serveix per seguir creient
que el mèrit no es ésser insigne;
es tracta, sencillament,
de que l'home sigui digne,
generós i conseqüent.*

Eugeni Vendrell i Soler

POEMA DE LA ROSA CAIGUDA

*Quina rosa més formosa!
Quin respir tens tant suau!
Qui t'ha fet així joiosa?
Qui t'ha dat aquesta pau?*

*És potser aquest raig de lluna
qui ha enriquit el teu semblant
i t'acotxa platejada
d'un silenci impressionant!*

*O és l'aroma que el teu rostre
amb els pètals entreoberts
s'ha ficat dins del cor nostre
i sentim el què no és cert!*

*Però com és si jaus caiguda,
si la vida t'ha després
com pots ser-ne tan volguda
si ets tan lluny del teu roser?*

*I la rosa il·luminada
com estrella de ponent
ha deixat que llur mirada
m'encengués el pensament.*

*I veiés que aquella rosa
l'escapçà l'enamorat
que amb la mà febrosa i boja
al pit d'ella l'ha guardat.*

*Jo he estat, m'ha dit la rosa
per uns moments llaç sagrat
de la vida que es sent closa
per l'amor desenfrenat.*

*...i a l'obrir-se l'abraçada
quan l'últim bes s'ha esblaimat
ha caigut abandonada
damunt l'herba d'aquest prat.*

Dedicat a M^a. Rosa Llorens

Ricard Forts 4-3-1955

AUTODOMINI

Quan jo era jove, vaig llegir un llibre d'en Folch i Torres que es deia "Les aventures d'en Pere Fi". En Pere Fi, per les seves aventures s'havia preparat i practicava l'ESTOICISME. En el llibre explicava una mica de la doctrina estoica, que provenia de l'antiga Grècia. A mi em va enamorar i m'ha estat útil tota la vida.

A l'enciclopèdia diu: "La doctrina del estoïcisme (seglel) és representada per Sèneca, Epicet i Marc Aureli. L'estoic és, el que es manifesta amb una gran capacitat per suportar el dolor amb fermesa i la virtut, que hom aconsegueix mitjançant l'acceptació de la seva realitat i la lluita contra les passions. Exercitaven el cos en la lluita i el refrenar-se, i l'esperit en la força i domini de la voluntat".

La societat actual es situa al costat oposat. Estimula la satisfacció immediata dels desitjos i impulsa l'infantilisme i fins i tot l'animalisme. No diré que cercar el plaer no sigui lícit i fins i tot diré que pot ser útil i necessari per aconseguir un equilibri emocional. Però hem arribat al punt que en lloc d'educar-nos per tal de madurar com adults, capaços de dominar els impulsos primaris cap a la satisfacció i l'egoisme, sigui com sigui, se'ns incita a romandre en l'infantesa psicològica, a no suportar les molesties i dificultats, a fugir de l'esforç, a no saber encarar-se al futur que la vida de cada dia ens portarà.

L'estat, el govern, les sectes, les religions, ens tracten com a sotmesos, com a menors d'edat. Els polítics ens enganyen, ens manipulen, les esglésies ens volen conduir sense demanar la nostra opinió, sense poder decidir, la propaganda ens vol enlluernar...ens tenen per tontos. Però és que resulta que tots plegats demostrem que sí, que som tontos, que som infants, que som ovelles i anem seguint els seus dictats. Som abúlics.

Seria il·lús aquell que volgués plantar arbres fruiters per tenir bons i molts fruits, i escollís el planter més a prop i més fàcil i més barat, el plantés amb el mínim esforç, només amb una capa lleugera de terra qualsevol. L'hi fes promeses d'aigua i bon adob, però no el regués per mandra i s'oblidés d'adobarlos. Com molt bé diu en Lluís Llach: "no espereu el blat sense haver sembrat. No espereu que l'arbre doni fruit sense poda'l. L'hem de treballar, l'hem d'anar a regar, encara que l'ossada ens faci mal".

Cadascú de nosaltres és lliure d'escollir el camí: volem respectar i ser respectats, o fer sols el que ens vingui de gust. Volem estimar i ser estimats o fer la punyeta a tothom.

Penso en: "manteniu-vos en aquest amor que us tinc, compliu els manaments. compartiu la meua alegria. Aquest és el meu manament, que us estimeu els uns als altres com jo us he estimat" (Joan 15,10-13).

I torno al principi, cal exercitar el cos en la lluita i l'esperit en el domini. Crec sincerament que en un món de gent sense voluntat, l'exigència personal, l'autodomini i la força de voluntat són les qualitats que podran vèncer i superar els reptes difícils d'estimar i del viure diari.

L'educació dels fills, la convivència familiar, els negocis, la violència, la pau, la malaltia, la mort... són motivacions que podran superar solament els valents, els madurs, els forjats en l'amor, els homes i les dones de casa nostra, treballadors i esforçats, exercitats en les dificultats i capaços d'un futur esperançador, per fer -com diu la cançó- "que neixin flors a cada instant".

Joaquim Cervera

UN PETIT UNIVERS

Era de nit i jo era molt, molt petit,...petitonet. Acabava de sortir d'un camp ple d'asteroides. M'estava escapant per un forat negre que havia descobert, quan de sobte vaig notar unes vibracions molt fortes. Quin esglai! tan va ser el meu espant, que... immòbil em vaig quedar. Talment era com un terratrèmol. Quan tot va tornar a la calma, vaig reparar que em trobava al costat d'una paret molt càlida, si estava bé. De cop i volta van passar aprop meu un munt de cometes, anaven atrafegats, passaven sense saludar, tenien molta pressa. D'altres topaven per tot arreu, uns passaven a prop meu com interessant-se per mi, però em donaven cops sense preguntar res, ni presentar-se. Per entrar dins el meu petit asteroide s'ha de ser fort, prudent i valent. Amb aquestes es presentà un cometa molt ben plantat i em va dir: Hola, em deixes entrar a casa teva per a coneixe't millor?. No em feia res, però perquè hi vols entrar? (li vaig preguntar per veure que em respondria). Doncs mira, jo coneixeria el teu univers i tu coneixeries el meu i junts podriem fer un univers nou. - M'agrada això i crec que és bo per nosaltres, provem-ho.

Tan sols entrar ens vam començar a estimar tant que dos universos van endevindre un. D'aquest únic univers un munt d'estrelles van aparèixer i es van multiplicar i multiplicar en mils, milers, milions i van formar un univers nou. Ens vam esforçar tant que ara ja som un.

Ara sóc el nou univers i vaig evolucionant dia a dia, es van ajuntant les peces d'aquest trencaclosques per formar una sola unitat. Ja tinc una mica de forma, però sóc encara molt petit, noto moltes sensacions agradables, però d'altres no tant. Noto sensacions moviments suaus, ràpids, d'altres més bruscos i llavors m'espanto una mica.

Em sento protegit dins d'aquest món, s'hi està molt calentó, em puc moure sense caure, estiro els braços, badallo, somio, s'hi està bé!

Ja se'm comença a fer estret el meu niu, el meu món és com un niu, tinc de tot i no em falta res, noto que em cuiden i em protegeixen.

Ara topo per tot arreu, quan m'estiro sento unes veus i rialles, i tot seguit una escalforeta que va d'un cantó a l'altre del meu món.

Ja m'agradaria explorar l'altra part del món, tinc curiositat, però estic tant bé, encara que ara ja estic una mica estret. Oh! què és això, em recorda quelcom del passat, com d'un terratrèmol, però diferents, últimament passa sovint. Potser hauré de sortir a conèixer l'altra banda. Ja no hi estic massa bé aquí, com deurà ser l'altra banda?. Ja hi estaré bé? tinc una mica de por, però també ganes de marxar. Em sembla que ja començo a estar preparat.

Ah! ara ho recordo, una veu em va dir que ja ho notaria quan m'arribés el moment de sortir, que en tindria moltes ganes. Tinc moltes ganes de conèixer aquestes veus. Però com s'ha surt d'aquí? Ah! sí, es veu que hi ha una porta. On deu estar?...Ai, potser he trucat massa fort i he provocat un terratrèmol. Oooh!, cada vegada són més seguides aquestes vibracions, a fora sento moltes veus, unes les conec de fa temps, però d'altres no.

No s'acaba mai això, ara paren, ara comencen, si que és estreta aquesta porta. No sabia que costés tant anar a l'altra banda del món. Ja veig claror...quin alliberament. Ai! tot això és nou, és tot molt diferent, tinc una sensació estranya, estic emocionat i espantat al mateix temps, no sé què tinc, tinc ganes de plorar...

Oh! aquests també ploren i riuen, és maco això de riure, però no em surt. Em sembla que els conec, sí conec les seves veus, són ells, ja estic tranquil. Diuen que són els meus pares, sona bé. També diuen que sóc una nena, no sé que vol dir això.

He fet un badall i han fet una cara de babaus, és divertit. Què més podria fer, a veure si em surt aquella ganyota. Diuen que he somrigut, estan contents. Em miren, els miru, em sento acarorada, s'hi està bé... tinc son.

Mª Rosa Tres

SOMNI D'UNA NIT D'ESTIU

Després d'una sopar amb un xic d'entrebancs, ens instal·larem a la terrassa de l'hotel.

El restaurant estava ambientat a l'estil Maia en ple declini.

Va interrompre el crit d'un Cobrador del Frac perseguint una colla d'abossarats executius disrassats de Lola Flores, però això no va ser res. El resó de l'alarma nuclear ens va fer aixecar ràpidament de la cadira. El meu amic de la dreta va ensopegar de cap amb una canya de bambú que sortia del darrera de l'armari de les culleretes.

El canber va venir ràpidament i amb un somnure d'orella a orella va dir-nos que el que havia passat era molt normal, perquè cada dos per tres feien sis.

Després de que el meu company arribés de l'hospital de curar-se del petit entrebanc i recollís ràpidament el compte, va agafar un R6 amb un carregament de Trident (hierbabuena) amb el que per mala sort, va topar amb el camió de la Sant Miquel i tot això va ser a causa de la desorientació de 12,5° (deguda a la ingestió d'una típica beguda Maia, el nom de la qual no m'en puc recordar).

Només se sentien els crits histèrics del representant de la coneguda marca de xiclets. Però jo li vaig dir: - Aixafat Batman que «quien no corre vuela i el que no, pa murciélag».

L'arribada no es va fer esperar. El Cocodrill Dandee va haver de fer un trompo per esquivar un con col·locat per la bòtia davant de l'hotel per efectuar un control d'alcoholèmia. Com és normal, ens varen pillar (PAMI, ja la tens). Ens van fer baixar ràpidament del cotxe, i el «picoletu» va dir:

- Che, Chiclet!

I Dandee va contestar:

- Your are a police?

- Que m'has vist la cara o què?

Tiui, ara anem a fer la festa del Xiclet a l'apartament. Que vols venir?

I va contestar:

- Qui? Jo? Jai Jai Venga puesti.

La quartada va ser perfecte, després de plantar la taula al racó de la terrassa, intentàrem buscar l'estrella Polar, però l'enlluernador raig de l'explosió d'un F16 produït pel llançament entremaliat d'un pot de fuit tirat pel nostre estímat veí «Capità Enciam», ens impedi situar-la en l'imens cel de foc (era calentmore).

Tots estavem força arrebregats i ens varem quedar adormits amb el xiclet a la boca. L'habitació va quedar completament plena de bombolles, la qual cosa vol dir que no ens podem moure perquè sinó quedarem tots enganxats. I com que tots hi erem presents, en cos i ànima, la mala consciència pensava que hagués sigut el millor que hagués pogut passar aquella nit. Llavors vaig notar una mena de cosa calenta que em rossava la mà, i em va fer una mica de «nyau-nyau».

Vaig obrir els ulls i vaig veure que era una rajola negra i fosca amb una inscripció en la qual s'hi podia llegir tèrbolament «Shuchard».

Aleshores em vaig acabar de despertar i vaig veure que tenia tota la mà plena d'aquella cosa llefiscosa, i vaig veure que tot havia estat un somni d'una nit de ple estiu.

M.E.M.

UNA GRAN NEVADA

Bè, sóc el Josep de Cal Ferrer que de nou torno a escriure.

Durant la dècada dels anys quaranta, ara fa uns cinquanta anys, tots els que ara som avis i àvies i aleshores erem molt joves, amb ganes de treballar i de guanyar alguna pessetona, tot i que estavem en una dècada molt crua, doncs estavem passant una postguerra i les feines anaven molt justes i a més eren molt dures i mal pagades.

En aquell temps la majoria dels joves treballavem a les pedreres, el convertir la pedra en calç en aquell moment era molt apreciat i ben pagat. El senyor Ferran que tenia el forn de calç del Lledoner i el Felis que junt amb el "Cisteller" tenien el del nostre poble d'aquí li ve el nom de Forn del Felis, en aquell temps treballaven de sol a sol i ens treiem un jornal de 75 pessetes.

A Cal Ferrer erem la família més nombrosa d'Ordal i ben segur que de tot el municipi i n'hi treballavem sis dels germans a les pedreres. De ben segur que el pare i la mare hi havia dies que no podien dormir tranquils pensant en donar menjar a tantes boques, sort en tenien d' aquets jornals i el del pare que es passava el dia a la muntanya tallant llenya per cremar els forns.

Una vegada en plena setmana dels barbuts, sortiem de casa un rera l'altre per el camí de la Pineda i passant per el costat de la Casa Llarga feiem cap a dalt d'aquella gran serra i frestaga montanya de Crestabocs, aquell dia en arribar a dalt el pare va dir: "Mireu el mar (des d'allà es veia molt bé) hi ha una parada de castells que si comencen a pujar de ben segur que tenim aquí una gran nevada!". Nosaltres en sentir aixó ens varem posar més contents que mai. A mi ja em feia mal el clatell de tan aixecar el cap per veure si ja s'ennuolava. Llavors es varen presentar una colla de carros del poble que eren els que treginaven la llenya fins els forns, s'afanyaven perquè si feia mal temps no es quedessin els forns en sense. El pare ens va dir a mi i al meu germà Estevet que agafessim cordes i fessim feixos de rama verda d'alsinot i de cirerer de pastor, doncs un dels carreters que era el Peret de Cal Met els portaria fins a casa, així si feia mal temps ja tindriem menjar per les quatre cabres que teniem (Encara recordo "la murciana" que l'anomenavem així perquè tenia les mamelles molt grosses). Cap allà les deu del matí, renoi quina alegria, varen començar a caure "bolbes" (flocs de neu) i vàrem córrer a recollir les eines, les varem posar a sota el gabell de llenya, ens varem tapar amb les mantes i cap a casa depressa doncs teniem ben bé mitja hora de camí. En arribar a casa la mare ja havia demanat al Josep de Ca l'Estevet que en tornar de Vila ens deixés a l'entrada tres bales d'ufals, un sac de pulpa i un sac de farinasses, així ens asseguravem el menjar dels animalets que teniem al pati. La mare ja havia preparat un gran foc, mitjons i espartenyas perquè des de la finestra de la cuina ja ens veia baixar per el camí de la Casa Llarga i sabia que amb aquella nevada arribariem xops.

Va nevar tota la tarda, a Ordal vàrem quedar incomunicats, en tota la setmana no va passar ni un sol vehicle per la carretera, sort que el Pere de Cal Pelegrí estava ben previngut de sacs de farina per fer bones fomades de pa i sort de "les llibretes" que tenien a les botigues i que et fiaven fins que cobravem les collites.

Quina nevada la d'aquell any!, sempre la recordaré, i quins anys!, la postguerra va ser molt dura i malgrat tot la gent era feliç.

Josep de Cal Ferrer

EN UNA DATA ESPECIAL...I

No puc imaginar-me la vida sense amor.

No puc esperar d'ell ni tan sols el rencor. És per això que encara recordo aquella bonica història plena d'emocions... Ja fa molts anys, però encara no l'he pogut oblidar i dins meu només sento alegria i una esperança molt gran. I per això no puc dubtar de l'afecte perquè sé que el món n'és ple i tothom el necessita.

Era el dia de Sant Jordi, patró de Catalunya i dels Enamorats, quina paraula tan bonica. Oi?. El meu cor era ple de joia aquella primavera, potser presentia alguna bella cosa, potser era el meu cos que estava animat i no volia per res del món entristir-se, doncs ja havia estat tot prou complicat en la meua vida i no volia enfonsar-me, tan sols desitjava viure.

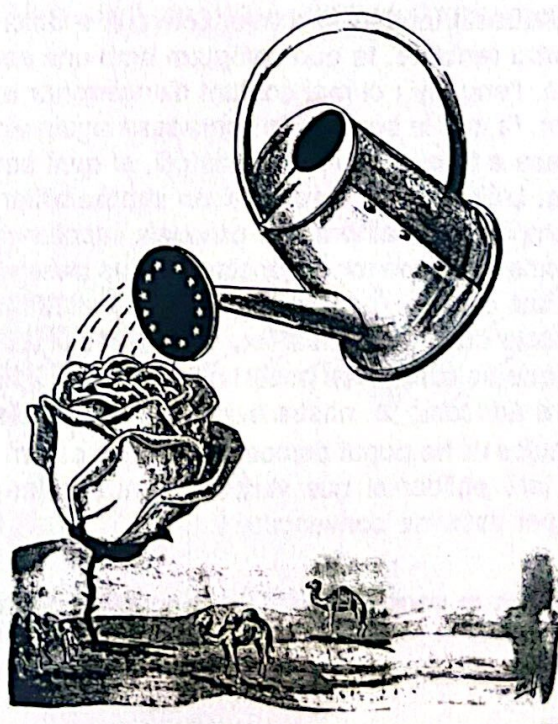
M'agradava sortir al carrer i poder observar la Natura, veure com florien els rosers i els arbres despulats recobrant la vida; els meus ulls miraven molt amunt, i allà dalt, el cel era molt blau i net i clar .I el sol que tot ho il·luminava. I els ocells volant lliures pel cel, volant amunt i avall, sense destí i piulant d'alegria... enfi era tot com un conte de fades, d'aquells que mai s'obliden; en veure tot allò la meua imaginació volava més encara...

No puc oblidar aquella dolça tarda d'abril ni aquella càlida mirada, ni aquell somriure encisador que regalava amor, aquella tendresa al parlar i les seves carinyoses paraules que em feien volar, doncs sí, enmig d'aquell meravellós paisatge el vaig veure a ell tal com he definit ara i sense poder exagerar ni una mica. Era com si no l'hagués vist mai, semblava un altre, però en realitat havia estat sempre al meu costat. En aquell preciós dia i enmig d'aquell gran paradís ple de bellesa es va voler reconciliar, i no podia haver triat una data més encisadora que la diada de Sant Jordi.

Encara no em podia treure de la ment tanta felicitat, ara tot era realitat, ja no somniava il·lusions, ara era allà, al meu costat i tan enamorada com n'estava que només podia veure aquella cara i aquells recargolats cabells surant amb la brisa del vent, aquells ulls clavats en mi i que no podien ignorar-me... va ser un dia molt especial i em regala de nou el seu somriure juntament amb una bella rosa perfumada, per fi vaig sentir-me estimada i plena de vida com aquell bonic paisatge que per res del món oblidaré mai.

Va ser un amor molt i molt gran! Sempre hi ha alguna pena amagada dins del cor, però és genial poder pensar en aquelles boniques il·lusions que et van fer somniar algun dia i que també algun dia han arribat a ser realitat.

Silvia Blas

P.D. Dedicat a tots aquells que encara creuen en la inutilitat de la reflexió.

Necessiteu alguna cosa més per estar-ne convençuts ?
Crec que en poques paraules us he pogut demostrar que tots estem contribuint a sentar las bases de la transparent tirania que farà oblidar el que veritablement son les inquietuds de l'èsser huma.

nostres vides i decidir la nostra educació, el nostre treball i la nostra distracció.
queda revestida de l'autoritat (que és superior al poder) que nosaltres li hem atorgat, per manipular les productivitat de l'estat del benestar com la solució a tots els nostres problemes: la masa política, doncs, ceguesa insòlita. El seu suposat caràcter benefactor, eficient i metòdicament just fa que veiem la anònim, poderós, el qual considerem superior a nosaltres, i ens posem a les seves mans amb una convertit en un engranatge complex, que allhora ens produeix impotència i confiança. És un sistema força adient a la nostra època. L'últim punt consisteix en impossibilitar l'acció. L'Estat modern s'ha ja tenim sentada la segona base a la que es referia Aristòtil, el qual sembla que faci una descripció de la ignorància del consumidor, fa que la bondat i la honradesa siguin virtuts prehistòriques. Amb això els uns dels altres. La mentida, l'engany i el mal costum d'ensarronar a l'usuari per treure'n benefici i, pel que sembla, un negoci prou rentable, fa que comptem amb una societat on sempre desconfiem més cru i du teatre de la vida. Aquesta tendència a voler convertir el dolor en quelcom comercialitzable desequilibrats en potència. I el pitjor és que tot això es contempla com un espectacle de circ, com el mostren fins a quin punt tan deplorable pot arribar la raça humana, donant així idees brillants a perillosos violència incomprendible d'alguns personatges insòlits, son fanàtics de tots aquells programes que a fer de la vida un espectacle decadent és líder d'audiències. Els mateixos que s'horrortzen davant la vista sobre la societat i el nostre pensament, gustos i manera de ser. Normalment, tot allò que tendeix de comunicació -orals i escrits- ja s'encarreguen de vertebrar les nostres opinions, el nostre punt de sols cal tenir usuaris convençuts, que no es faci cap tipus de pregunta per l'essència de res. Els mitjans de la societat de consum també porta a constituir éssers que no tenen cap necessitat de pensar: tan no puguin articular ideals polítics que destrueixin l'esmentada estructura de poder. Ben mirat, el progrés En primer lloc, és necessari comptar amb un poble on els ciutadans «pensis poc», per tal de que a la realitat. Intentem analitzar el que ens deia Aristòtil a propòsit de com s'estableix un poder tirànic. «supostos» animals racionals. Però tantes frases resultarien buides si no giréssim la nostre mirada cap que vulguin sobrevalorar la seva pròpia existència, ignorant els elements més simples que ens fan ser competitiva, com la que tenim en aquests moments. Aquest argument pot ser viable per tots aquells una llança molt ferma a favor d'una societat democràtica, lliure, permissiva, oberta i tolerent, allhora que a meitat de segle, estan erradicats de les tendències governamentals; i de ben segur que tencarien Potser molt rebatrien aquesta tesi, tenint en conte que els totalitarismes que varen invadir Europa mai ha sofert la humanitat.

del filòsof sembla adaptar-se perfectament a l'actualitat, on vivim la tirania més despòtica i subtil que Avui, a les portes del segle XXI i dos milenis després d'aquestes argumentacions, la descripció democràcia era la forma «menys dolenta» d'entre les altres alternatives de poder.

Fa més de 2000 anys, aquest il·lustre pensador de la Grècia clàssica, articulava els trets característics del règim dels tirans, a fi i efecte de demostrar la seva inoperància i fer veure que la

«La tirania -en efecte- tendeix a tres objectius: un, que els seus subdits pensin poc (doncs un apocat no podria conspirar contra ningú); en segon lloc, que desconfiïn els uns dels altres (doncs la tirania no s'abolix fins que els ciutadans confien en sí mateixos). I en tercer lloc, la impossibilitat d'acció (doncs ningú empren allò impossible, de tal manera que la tirania no s'abolix si no es disposa de força»
Política; Aristòtil
(384-322 a.C.)

BENVINGUTS A L'ESPECTACLE!

MÚSICA

PORRERA, el més nou de Lluís Llach

D'ençà del disc "Els èxits de Lluís Llach" fins a aquest darrer treball anomenat "Porrera", han transcorregut 27 anys de la carrera d'aquest cantautor Empordanenc, ara resident al Priorat.

I així com en el seu dia rendia homenatge a la terra que l'havia bressolat d'infant amb: "Verges 50", ara ho fa al poblet que li dóna la serenitat i el coratge suficients per seguir composant cançons en aquests temps de tanta duresa sentimental.

Lluís Llach i Miquel Martí i Pol ja comparteixen treballs des de fa temps i aquesta segueix sent la tònica que predomina a "Porrera". Llach i Martí i Pol s'han convertit en tàndem nacional, el poeta i el cantautor quan es posen a treballar junts, fan feines tan ben fetes com "Porrera".

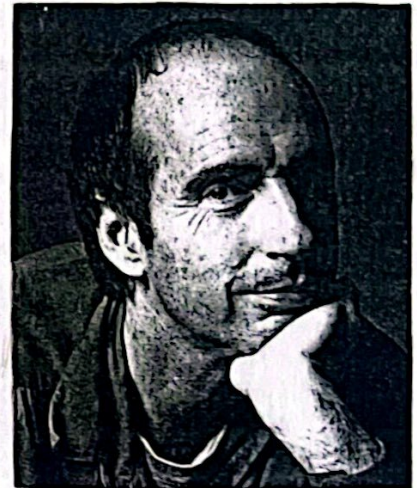
Per via fax varen començar les primeres estrofes d'aquest disc, però poc després en Miquel va abandonar Roda de Ter per anar al poblet d'en Lluís i aleshores va ser quan varen sentir el món a través dels filtres del paisatge i de la gent de Porrera.

No s'han volgut descriure les cases o els carrers, ni fer un disc localista, "Porrera" és un disc mirant cap enfora.

10 cançons són el contingut d'aquesta darrera gravació d'en Lluís Llach:

"Porrera" una relació especialíssima d'amor i odi cap a la terra. "Lo cirerer" explica musicalment el què imaginava com un paisatge d'alba en les muntanyes del Priorat. "Embruix de lluna" definició del treball, l'amor, la mort i l'amistat. "La lira" l'única manera d'explicar que la riquesa no és tal, que no és allà on ens pensem. "Núvols" un clam a la consciència del món que volem millor. "Tomb d'atzars" cant contra l'incomunicació. "Orenetes" cançó que relata l'insòlita experiència de veure una persona que ell estima molt amb unes orenetes passant-li entre les cames. "El cafè antic" una bonica manera d'introduir l'ambient que es respira en un lloc concret, que en aquest cas podria ser "El cafè antic de Porrera". "Pilar" explica com mirar enfora d'una manera quasi verinosa i "Món", que, són les tres frases finals.

"Porrera" el nou disc de Lluís Llach que cal escoltar detingudament i que de ben segur no ha de deixar decebut a ningú.

Paton Soler

MEDI AMBIENT

UNES 3000 AUS MOREN ELECTROCUTADES CADA ANY

A Catalunya i en les zones rurals unes 3000 aus moren electrocutades a causa dels filats d'electre de les torres d'alta tensió.

Encarregats de la Universitat de Barcelona de la Facultat de Biologia han criticat durament a les Companyies Elèctriques pel fet que encara no hagin aplicat plans concrets per a sol·lucionar (almenys una mica) aquest greu problema ambiental que ja fa anys s'arrossega.

El grup d'aus més perjudicades i algunes en perill d'extinció són les rapinyaires com l'àguila, el falcó i el mussol.

Les aus solen morir quan s'instal·len en les plataformes superiors de les torres elèctriques i toquen les seves ales amb les dues polaritats dels filats, provocant una descàrrega elèctrica que acaba amb la seva vida.

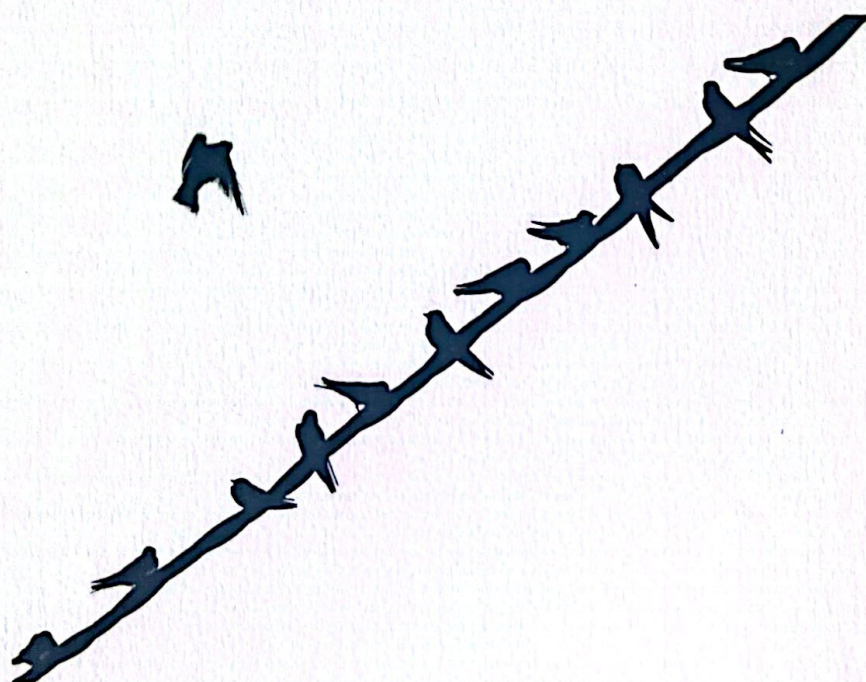
La solució d'aquest problema seria (segons els promotors d'aquesta investigació, en J.Real, S.Mañosa i J.Solé) soterrar les línies, trenar els cables per evitar descàrregues així com aïllar les capçaleres de les torres.

Els biòlegs consideren que les Companyies Elèctriques haurien d'estudiar els punts foscos de la seva xarxa i donar solucions a cada cas.

J.Real opina que "les torres elèctriques són una trampa mortal les 24 hores del dia. Si un caçador dispara a una au, i aquesta es salva, mai més s'aproparà al lloc dels fets (per instint de protecció). Però amb la xarxa dels fils elèctrics les aus no poden aprendre, MAI disposen d'una segona oportunitat".

(extret del diari "La Vanguardia").

Antoni Soler

ESPORTS

FEM ESPORT, FES ESPORT

Primer de tot i per fer-ho bé ens presentarem, encara que la majoria ja ens coneixeu cal que siguem formals. Nosaltres som una colla de joves que formem l'equip de Fútbol Sala Ordal FS-93 i als que se'ns va demanar si volíem col.laborar en la revista l'Ateneu dins l'apartat d'esports, apartat que fins aleshores no existia i que a partir d'ara intentarem continuar. El que sí voldríem dir és que nosaltres no som "lletrats" i que la majoria no estem acostumats a fer redaccions, ni escriure articles en les revistes, així doncs hem cregut que la millor manera de introduir-nos o presentar-nos és convidant-vos a fer esport, tal i com indica el títol d'aquest article.

Aleshores us volem informar que de cara als primers mesos d'estiu d'aquest any estem plantejant la possibilitat de fer un torneig de fútbol sala entre tots els joves del poble d'Ordal o que hi estiguin vinculats.

Tots els joves entre els 15 i 65 anys que estigueu interessats en aquest projecte caldrà que us inscriviu per després poder fer el sorteig dels equips corresponents.

Aquesta és una petita idea per començar-nos a bellugar, val a dir que estem oberts a qualsevol altre tipus d'aportació o suggerència, de fet qualsevol cosa que estigui relacionada amb el món de l'esport serà ben rebuda.

Bé, més endavant us donarem detalls del funcionament i bases del torneig.

Què, doncs? Us agrada la idea? Si és així, aneu-hi pensant, no us atureu, fer esport és fer salut. Animeu-vos!

Club Ordal F.S.-93

ESCALADA: un esport, un estil de vida

Quan la gent sent parlar d'aquest esport pot pensar en quatre ximplets sense ganes de viure que es destrossen els dits amb la pedra de les parets més altes. Aquest és un tòpic creat pel desconeixement que hi ha en el nostre país d'alguns esports més "minoritaris" (que no pitjors que els altres). L'escalada no s'atén, ni molt menys, a aquest tòpic. Jo vaig començar a escalar ara farà uns vuit mesos o un any, no ho sé, però abans ja havia estat bastant interessat en els esports d'aventura, l'escalada se'm va plantejar, primer, com una alternativa al fútbol, però després va anar-me xuclant fins a convertir-se, per a mi, en una forma de vida, en una teràpia per als maldecaps i en una diversió sense límits.

Una definició de l'esport d'escalada seria aquesta:

"Esport que té com a finalitat la superació, amb mètodes naturals o artificials, de murs verticals i on l'escalador utilitza una sèrie d'instruments per a garantir la seva seguretat i la dels companys de cordada".

Jo practico l'escalada lliure, que renuncia totalment a utilitzar utensilis artificials. Dins de l'escalada lliure, practico la modalitat més moderna que és l'escalada esportiva on es valora la importància de la paret a partir de la seva dificultat i no de la seva longitud o caràcter de l'ascensió. En l'escalada esportiva només s'utilitzen estris artificials per motius de seguretat que, amb la millora del material d'escalada, arriba a ser gairebé total (contràriament al què molta gent, poc informada, pensa).

L'escalada esportiva no és un esport molt massiu, en quant a nombre de participants, però en els últims anys ha evolucionat cap a una integració major, sobretot a Catalunya. L'escalada no és un esport rendible per a les televisions i els patrocinadors d'aquí fan que grans escaladors com l'anglès Jerry Moffat o els alemanys Kurt Albert i Wolfgang Güllich (aquest darrer mort el 1992 en accident de cotxe), siguin molt poc coneguts. Últimament, però, amb l'arribada de les competicions d'escalada, l'esport de la vertical ha cobrat una major difusió audiovisual i radiofònica.

On rau, doncs, la fascinació dels escaladors pel seu esport?

Per què es pot arribar a creure que els escaladors entenguin l'escalada com el seu estil de vida? W. Güllich, un mite de l'escalada ho explicava molt correctament en una de les seves cites més famoses:

"L'escalada és un esport. De cara als altres esportistes resulta arrogant afirmar que sigui alguna cosa més. Com a esport, l'escalada comporta, no obstant, una magnífica oportunitat de viure junt amb els assoliments físics una naturalesa fantàstica, viatjar a països interessants o passar una estona amb els amics al cafè sense haver de suportar que oficials o entrenadors li diguin a un el què ha de fer. Des d'aquest punt de vista, l'escalada es converteix en un estil de vida".

A mi, l'escalada m'ha permès descobrir el món dels esports individuals, que no solitaris o poc socials, descobrint que ni el fútbol ni el bàsquet (esports molt saludables i divertits) no m'havien permès de trobar. M'ha ajudat a descobrir que la responsabilitat a l'hora de practicar un esport és un al·licient més i també m'ha ensenyat què és viure un esport, quan tot el que fas queda englobat dins la teva vida com a esportista. W.Güllich expressava aquesta sensació, dient que:

"Un no se'n va a prendre un cafè després d'escalar, prendre's un cafè forma part de l'escalada".

Realment és així. Queda doncs desmuntat el tòpic que la gent poc informada s'ha creat i l'escalada esdevé un esport amb un augment constant d'adeptes, amb un elevat contingut de responsabilitats i amb una seguretat, gràcies als avenços del materials, gairebé absoluta. Per tant, no és estrany que als escaladors els faci enfadar que la gent es dirigeixi a ells com uns bogets que no procuren per a la seva vida (quant és un esport molt segur si es disposa dels coneixements i el material suficients) i que no tenen res més a fer.

Cal pensar en l'escalada com un de tants esports que existeixen i igual que ningú no tracta els atletes o els futbolistes de manera despectiva, tampoc els escaladors ens ho mereixem. Cal que siguem considerats com un col·lectiu obert de gent que practica el seu esport amb els amics i, en acabar, se'n van a prendre tranquilament un cafè, que pot ser un component integral de l'escalada.

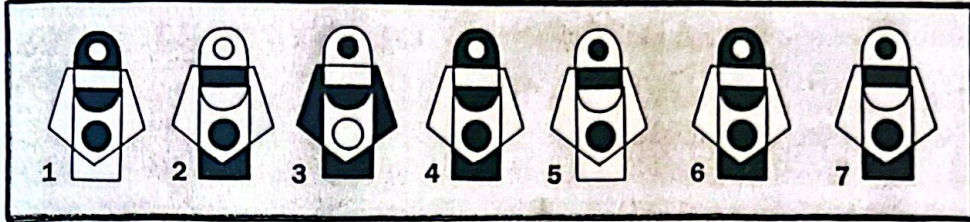

Pere Julià Ibàñez

ENTRETENIMENTS

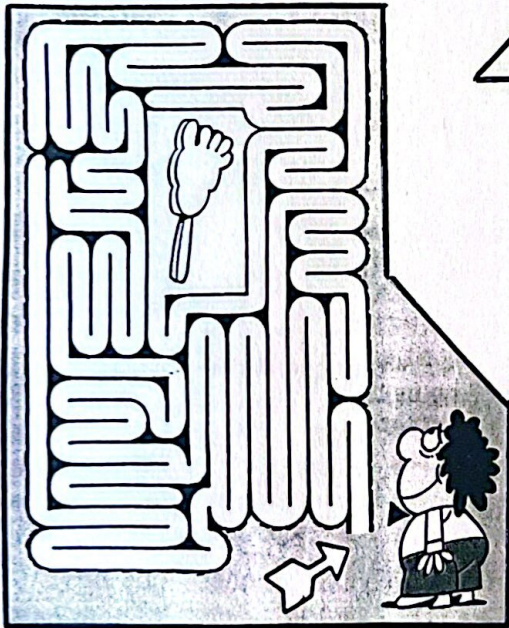
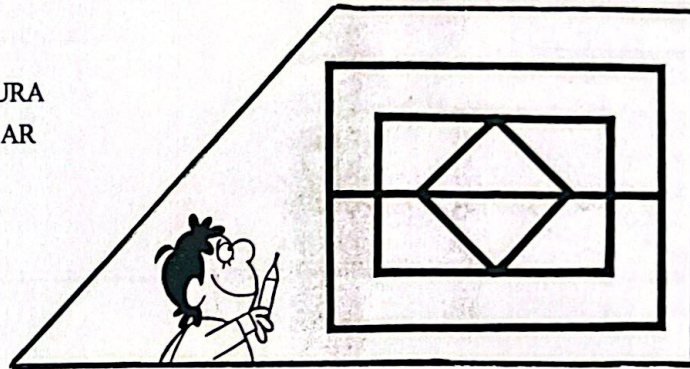
FIGURES

- DUES D' AQUESTES FIGURES SÓN IGUALS. SAPS QUINES?

EL LLAPIS

- INTENTA DIBUIXAR AQUESTA FIGURA D' UNA SOLA TRAÇADA, SENSE PASSAR DOS COPS PER LA MATEIXA LÍNIA.

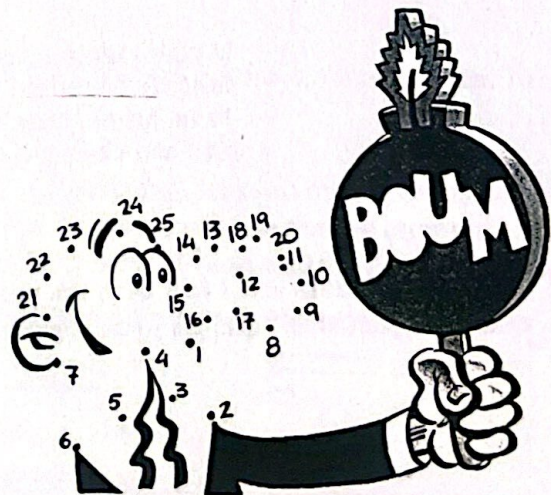

EL GELAT

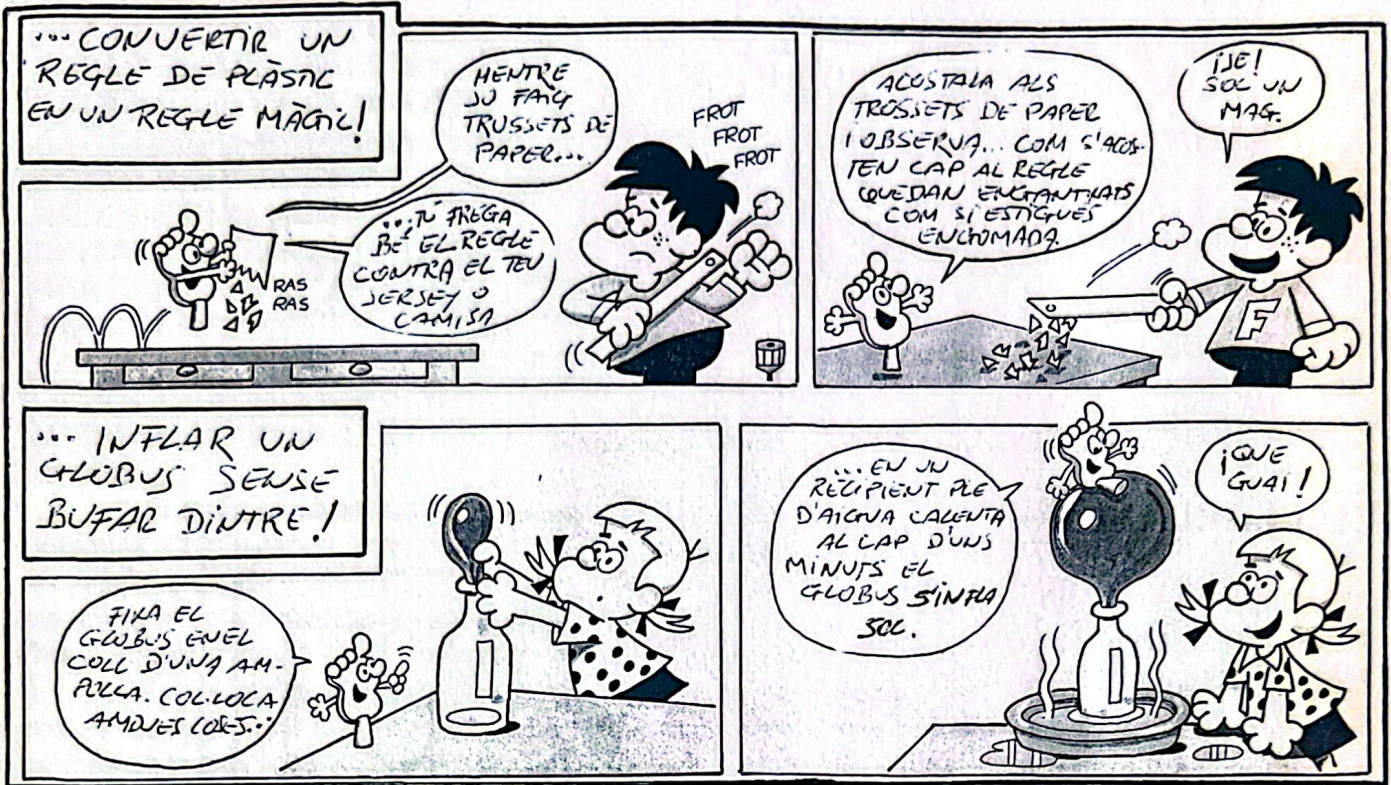
- QUIN CAMÍ HA DE SEGUIR AQUEST NEN PER MENJAR-SE EL GELAT ?

JA JA JA!

- QUI VOL QUE AQUESTA BOMBA ESCLATI A LA TEVA BOCA OMLINT-LA DE XOCOLATA? UNEIX ELS PUNTS SEGUINT L'ORDRE MARCAT I HO SABRÀS.

SAPS COM ?

Antoni 34

ENDEVINALLES

Tinc el vestit verd,
la cara vermella,
i em miro el camp
amb el meu ull negre.

Una cosa que si cau per terra
no es taca,
i sí es taca
si cau a l'aigua.

M'obro i tanco i guardo a dins
històries, consells i lliçons...
Hi ha qui em guarda amb molts bons fins
i qui em deixa per racons.

Avans d'ahir tenia 18 anys i l'any que ve en tindrè 21.
Quin dia explico això, i quin dia i mes vaig néixer ?

Montse Vendrell "rissos"

ALTRES

PORTADA PER LA FESTA MAJOR 96

Us proposem a tots a participar en el concurs per escollir una portada per la revista que sortirà novament per la Festa Major.

Com en tots els concursos hi ha d'haver unes bases, llegiu-les atentament:

- 1- Ha de ser una obra inèdita, és a dir, no presentada en cap concurs.
- 2- La tècnica a utilitzar pot ser pintura d'aquarel·la, ceres, oli..., dibuix amb llapis de carbó, fotografia, collage, etc...
- 3- La mida la podeu fer tamany foli o DIN-A4 .
- 4- Darrera del foli cal escriure el pseudònim.
- 5- Juntament amb el treball, cal entregar en un sobre tancat les dades de l'autor/a i a fora el sobre escriure-hi el pseudònim. Recordeu: sobre tancat.
- 6- Només s'acceptarà un treball per persona.

Hi haurà un jurat que escollirà d'entre tots els treballs el que cregui més interessant i adient, val a dir que els membres del jurat no podran presentar cap treball .

Tant del treball com del guanyador/a se'n sabrà la identitat el 1er. diumenge de Juliol del 96, en l'acte públic que es farà a l'Ateneu a la una del migdia.

Els altres treballs presentats quedaràn exposats a l'Ateneu i aquesta entitat els guardarà com a documents de la mateixa.

...així que ja podeu començar: A LA UNA, A LES DUES, A LES TRES !

Ah! A PARTIR DEL MAIG TROBAREU AL CAFÈ DE L'ATENEU UNA BÚSTIA QUE ESPERARÀ OMLPLIR-SE DE LA VOSTRA CREATIVITAT.

DEIXEU-HI EL TREBALL I EL SOBRE PETIT O BÉ DINS D'UN SOBRE MÉS GRAN, O BÉ AGAFATS PER UN CLIP.

L'Ateneu Ordalenc

SOLIDARITAT

Tots som responsables directa o indirectament de la pobresa dels països anomenats del Tercer Món.

No sé per què es diu així per què de pobresa n'hi ha a tots els països.

Si som conscients de l'existència d'aquesta pobresa obligada que pateixen molts països del món per falta de consciència humana dels governants d'arreu que obligadament haurien de tenir envers els seus conciutadans, també hem de ser conscients de que tots podem fer-hi alguna cosa, per petita que sigui.

Nom Cognoms Carrer Població Província Telèfon Profesió	Titular del compte Nom del Banc o Caixa Adreça de la seu oficina C.P. Dada Resumida: C.P.	Ordals Oficina Servici Nom del compte codi correu client (i.e. c.) El nostre a la seu d'Ordals, telèfon i servei del Banc Pines
--	---	---

Emplen aquest capd amb les dades exactes. Tenen't les butlletes aquesta adreça i dipositi'n en una butlla sense segell

(A l'Ateneu trobareu aquesta butlleta per si decidiu col·laborar)

Mª Rosa Tres

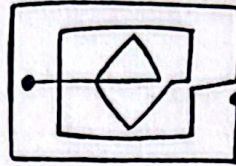
SOLUCIONS ENTRETENIMENTS

FIGURES REPETIDES: N° 4 i 6.

EL GELAT

EL LLAPIS

ENDEVINALLES

- La Rosella.
- El llibre.
- El paper.
- Ho explico el dia 1 de gener, i faig els anys el 31 de desembre.

FE D'ERRADES

L'Ateneu es disculpa per haver presentat equivocadament a dos col.laboradors en dues festes del poble, així:

- Comercial Pelegrí ha col.laborat en la Festa del Soci.
- Els Arcs ha col.laborat en la Festa de l'Arbre.

Ambdues festes ja estan celebrades.

En la revista n° 16 de Nadal-95, ens van oblidar del nom de l'autor del poema "Amor de mare", que és d'en Joan Ros, conegut per tots els ordalencs per la seva dedicació a la poesia.

El grup de teatre Terra Baixa va fer uns canvis en el repartiment de l'obra "Units per la calúnnia" i tot i que a l'entrada de la sala de l'Ateneu hi havia el repartiment correcte, en la revista encara hi havia el primer abans dels canvis.

NOVA DISTRIBUCIÓ DE LA REVISTA

Com heu pogut comprovar els lectors i les lectores, la revista en els darrers números ha fet alguns canvis, és clar que amb l'objectiu de millorar i trobar un format que ens satisfaci a tots: els qui la fem i els qui la llegim.

A partir d'aquest número veurem en el sumari diferents apartats destinats a temes generals i d'altres que s'encabeixen dins el títol "Fet a casa" i que tenen un caire més poètic i literari. El nom de cada col.laborador /a apareix com és habitual en acabar l'article que ens presenta, hem cregut que ja no cal fer un índex final amb tots els noms ja que sembla una mica repetitiu.

Aprofitem per demanar-vos la vostra opinió respecte els canvis, i els suggeriments que cregueu interessants per què pensem que tots tenim alguna cosa a dir a tots, almenys alguna vegada. Recordeu que a l'Ateneu hi ha una bústia per fer efectives aquestes opinions.